

купівельної активності, сприятливу кон'юктуру на світових ринках та адаптацію до умов карантину.

Однак, підсумовуючи всі показники та події року, вірогідним є те, що економіка України все ще буде в мінусі - до 5.5%. Ризики того, що економіка не буде зростати, наразі є дуже високою. Особливу увагу керівним структурам управління необхідно звернути на відновлення реформ, особливо в галузі правосуддя, чесної конкуренції та державного управління.

Перелік використаних джерел

1. На скільки впала економіка країни в 2020 році: Чому в Україні росте споживання товарів, коли економіка падає. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://biz.censor.net/resonance/3217259/chomu_v_ukran_roste_spojivannya_tovarv_koli_ekonomika_pada

2. НБУ: економіка України у другому кварталі впала на 11%. Карантин негативно позначився на економічній статистиці. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://lb.ua/economics/2020/07/31/463026_nbu_ekonomika_ukraini_drugomu.html

3. Статистична інформація Державного управління статистики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 352

Гула Інна

студентка групи ПФ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Химич Ірина

кандидат економічних наук

доцент кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Inna Hula

student of group PF-41

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Iryna Khymych

Ph. D. (Economics)

Associate Professor of Innovation Activity and Services Management

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

ГОЛОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА РИЗИКИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ MAIN CHARACTERISTICS AND RISKS OF DECENTRALIZATION IN UKRAINE

Протягом усієї історії України питання децентралізації було одним з головних. З 2014 року ця проблема стала ще більш помітною та вимагала вирішення. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади була прийнята в кінці квітня 2014 року. Після цього виникла реальна потреба реформування Конституції України, оскільки вона не вирішувала питання щодо створення виконавчих органів в областях та районах, щодо реорганізації діяльності державних адміністрацій, не було й зазначено суть поняття «громади», що мали б утворитись, як нова адміністративна одиниця. Однак розроблений проект змін до конституції не був прийнятий через політичні обставини в країні.

З 2014 року було прийнято ряд законів, які стали основою для активного проведення децентралізації. Питання проведення фінансової децентралізації стало вирішуватись на підставі прийнятого Закону про внесення змін до Бюджетного та Податкового кодексів. Це дало поштовх до збільшення місцевих бюджетів і вже в 2019 році загальна сума місцевих бюджетів становила 275 млн.грн. У порівнянні з 2014 роком ця сума зросла на 206,4 млн.грн.

Окрім цього, були прийняті Закон «Про засади державної регіональної політики», Закон «Про співробітництво територіальних громад» та проект законів, які розширюють функції та повноваження новоутворених органів місцевого самоврядування. На основі цих законів активно проводиться регіональний розвиток, розширюється інфраструктура громад, реалізуються нові проекти, які спрямовані на покращення життя населення та всієї території. Також створюється тенденція до об'єднання різних громад задля вирішення спільних проблем щодо створення нових послуг та покращення умов на їхніх територіях. Прийняті закони також передають ряд повноважень органам місцевого самоврядування щодо надання таких адміністративних послуг, як: реєстрація місця проживання, державну реєстрацію підприємств, видача паспортів, вирішення різних земельних питань між населенням.

Важливим законом, суть якого зараз активно втілюється в життя, є Закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад». За період активного впровадження цього закону було створено 982 об'єднані територіальні громади, які складаються з 4500 тис. колишніх сіл і 11 млн жителів. За оцінками міжнародних експертів, такі темпи можна вважати досить високими.

Загалом сам процес децентралізації має багато переваг та перспектив для активного територіального розвитку. Можна назвати такі головні переваги цього процесу в Україні:

- відбувається спрощення системи прийняття важливих рішень на рівні окремої територіальної одиниці;
- збільшується розуміння реальних проблем на місцях та створюються умови для їх вирішення;
- вирішення відбувається за участі населення, з їх ініціативи та відповідно до їх очікувань;
- прозорість у прийнятті всіх рішень та процесу виконання;
- підвищення відповідальності та свідомості громадян, які стають учасниками у вирішенні проблем на своїх територіях;
- інформування населення про процес виконання та результати того чи іншого проекту відбувається швидше;
- відбувається звільнення керівництва від справ, які були делеговані місцевим органам влади. Це дає змогу вищим органам влади зосереджуватись на стратегічних планах розвитку країни.

Поряд з перевагами варто відокремити ризики і недоліки цього процесу, адже врахування цих недоліків у подальшому дасть змогу створити більш ефективний механізм, уникнувши труднощів та невдач. Серед основних ризиків доцільно згадати такі:

- добровільний характер об'єднання територіальних громад не гарантує систематичного виконання норм. Багато селищ, які мають більше активів та ресурсів для активного розвитку своєї території, можуть виступати проти об'єднання з територіальними одиницями, які не мають такого потенціалу та резервів для розвитку. Тобто зараз існує недостатня кількість механізмів, які б змогли це питання вирішити;
- важливий вплив має і менталітет самого населення територіальних , які через особисті фактори, внутрішні міжусобиці не можуть бути об'єднані в одну територіальну громаду і проводити спільну політику розвитку;
- передача частини прав регіональним утворенням послаблює державний контроль, а це в свою чергу може призвести до систематичного порушення законів новоутвореними органами самоврядування;

— регіональна влада отримує нові повноваження, однак може не отримати достатньо ресурсів для проведення ґрунтовної та обдуманого політики на територіях. Така ситуація може виникнути у зв'язку з постійним дисбалансом у бюджетній системі України. Це можна пояснити тим, що навіть при централізації спостерігається постійне недофінансування делегованих повноважень 18-20 млрд.грн. [2]

В таких умовах розвитку децентралізації ми можемо надати ряд рекомендацій для активного розвитку цього процесу на території країни. На нашу думку, важливо, щоб повноваження від центральних органів передавались великим територіальним одиницям, які мають ресурси та потенціал для проведення реформ та змін, які можуть отримати економічний ефект від масштабу. Також важливо, щоб держава повністю не зникла з площини управління на рівні окремої громади, а надавала допомогу та контролювала діяльність місцевих органів, особливо в межах тих повноважень, які були передані.

Перелік використаних джерел

1. Результати першого етапу децентралізації в Україні 2014-2019 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://decentralization.gov.ua/about>
2. Показники виконання бюджету України 2018/2019 рік <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/informaciya-ministerstva-finansiv-ukrayini-pro-vik/>

УДК 330.101.54

Данилків Тетяна
студентка групи ППС-31
м.Тернопіль Україна
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Науковий керівник: Артеменко Людмила
кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Тернопіль, Україна
Tetyana Danylkiv
student of the group PPs -31
Scientific supervisor: Liudmyla Artemenko
PhD (Economics), Docent
Associate Professor Department of Economics and Finance
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ПРОБЛЕМНІ МОМЕНТИ СТВОРЕННЯ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ PROBLEMATIC ISSUES OF THE CREATION OF COMPETITIVE ENVIRONMENT IN UKRAINE

Розглядаючи загальні економічні передумови і теоретичні засади формування ефективного конкурентного середовища України в процесі глобалізації та євроінтеграції, слід насамперед виділити необхідність утвердження ліберального господарського устрою, підґрунтям якого є вільне підприємництво господарюючих суб'єктів та адекватна цілеспрямована йому система державного регулювання економіки.

Сьогоднішня практика господарювання дає вагомий емпіричний матеріал для висновку, що в національній економіці існують різноманітні проблемні обтяжливі обставини, бар'єри, що ускладнюють, обмежують, а подекуди навіть унеможливають